Universitat Autònoma de Barcelona

2022/2023

Medicina i Cirurgia III

Codi: 103607
Crèdits: 13

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Manuel Armengol Carrasco

Correu electrònic: manuel.armengol@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Carlos Guarner Aguilar

Javier Serra Aracíl

Víctor Vargas Blasco

Ramón Miralles Basseda

Eduardo María Targarona Soler

Javier Calvet Calvo

María Isabel Troya Saborido

David Pares Martinez

Olga Herminia Torres Bonafonte

Prerequisits

És recomanable tenir coneixements bàsics de fisiopatologia general, del sistema digestiu, del sistema nefro-urològic i de les bases anatomo-fisològiques de l'organisme per entendre el procés d'envelliment.

També és bàsic tenir coneixements d'anatomia humana, genètica, biologia molecular, farmacologia.

És convenient un coneixement suficient sobre les bases psicològiques dels estats de salut i malaltia, així com un nivell adequat de coneixements en comunicació interpersonal i comportament professional.

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions

Objectius

Sistema digestiu

El seu objectiu general és l'estudi de la persona malalta de patologies del sistema digestiu: Conèixer i assolir les competències generals per l'assistència en les principals malalties mèdiques quirúrgiques de l'aparell digestiu en els aspectes de mecanismes fisiopatològics, forma de presentació clínica, diagnòstic diferencial, exploracions complementàries i opcions terapèutiques.

Nefro-Urologia

El seu objectiu general és l'estudi de la persona malalta de patologies nefro-urològiques i suposa, per tant, el coneixement dels aspectes generals i bàsics d'aquestes malalties. Ofereix una visió global i sistematitzada del pacient. També abasta les malalties renals idiopàtiques, així com de la patologia sistèmica que afecta el ronyó. per donar a conèixer la repercussió que provoca la patologia renal sobre la resta de l'organisme.

Geriatria

El seu objectiu general és l'estudi de la persona gran malalta, fent èmfasi en aquells aspectes diferencials que apareixen sobretot en etapes molt avançades de la vida, el que inclou el coneixement de canvis fisiològics que es produeixen en aquesta etapa: concepte de fragilitat, principals síndromes geriàtriques, repercussió de la cirurgia en l'ancià i convalescència, malalties més prevalents i organització sanitària.

Competències

- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Donar adequadament al pacient i/o acompanyant la informació pertinent sobre el procés patològic, les bases i conseqüències, incloses les males notícies.
- Elaborar una orientació diagnòstica i establir una estratègia d'actuació raonada, valorant els resultats de l'anamnesi i l'exploració física, així com els resultats posteriors de les exploracions complementàries indicades.
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal.
- Indicar les tècniques i procediments bàsics de diagnosi i analitzar i interpretar els resultats per precisar millor la naturalesa dels problemes.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics.
- Realitzar un examen físic general i per sistemes, apropiat a l'edat del pacient i al sexe, de manera completa i sistemàtica i una valoració mental.

Resultats d'aprenentatge

1. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
2. Descriure l'afectació per òrgans i sistemes de l'aparell locomotor, de les malalties de la sang, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, de les patologies infeccioses, dels sistemes endocrí, nerviós, genitourinari i de l'ancià.
3. Descriure les principals situacions patològiques de l'aparell locomotor, de la sang, dels òrgans del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, de les patologies infeccioses, dels sistemes endocrins, del sistema nerviós, del sistema genitourinari i de l'ancià.
4. Dissenyar el tractament en les principals patologies de la sang i sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, d'infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneal, de l'ancià i de l'aparell locomotor.
5. Dur a terme un examen físic adequat per a les principals patologies de la sang i sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, de malalties infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneu, de l'ancià i de l'aparell locomotor.
6. Explicar els mecanismes pels quals la malaltia afecta l'estructura i la funció del cos humà.

7. Expressar el diagnòstic més probable en les principals patologies de la sang i sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, d'infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneal, de l'ancià i de l'aparell locomotor.
8. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
9. Identificar la malaltia tumoral, el seu diagnòstic i maneig.
10. Indicar les exploracions complementàries adequades per al diagnòstic de les principals malalties de la sang i el sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneal, de l'ancià i de l'aparell locomotor.
11. Informar el pacient, adequadament i amb la màxima informació possible, sobre l'estat de salut, els passos diagnòstics, les exploracions complementàries i els tractaments.
12. Realitzar una història que orienti el diagnòstic de les principals malalties de la sang i del sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, de malalties infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneu, de l'ancià i de l'aparell locomotor.
13. Valorar les modificacions dels paràmetres clínics en les diferents edats.

Continguts

Continguts per aparell i sistema

Els continguta de les classes i les seminaris, segons els recursos i criteri del responsable de cada unitat docent es prdran impartir en el format d'aula de simulació

A. Sistema digestiu

Teoria (55h)

1. Patologia oral i maxil·lofacial: malalties més rellevants de la cavitat bucal

2. Tumors malignes i benignes del llavi, boca i llengua

3. Esofagitis, reflux gastro-esofàgic i trastorns motors esofàgics

4. Tumors esofàgics

5. Gastritis, infecció per H. pylori i ulcus gastroduodenal

6. Patologia quirúrgica esofàgica benigne. Complicacions quirúrgiques de l'ulcus pèptic

7. Tumors gàstrics

8. Dispèpsia i síndrome del intestí irritable

9. Patologia motora gastrointestinal i restrenyiment

10. Malabsorció intestinal

11. Malaltia inflamatòria intestinal

12. Peritonitis. Apendicitis aguda.

13. Oclusió intestinal

14. Isquèmia intestinal

15. Malaltia diverticular del colon

16. Poliposis intestinal. Tumors de budell prim. Càncer de colon I

17. Càncer de colon i recte II

18. Patologia benigne anorrectal

19. Patologia de la paret abdominal.

20. Traumatismes abdominals

21. Hepatitis agudes e insuficiència hepàtica fulminant.

22. Hepatitis cròniques: viral i autoimmunes

23. Malalties hepàtiques per fàrmacs i tòxics. Malaltia hepàtica alcohòlica.

24. Cirrosi hepàtica. Ascitis. Peritonitis bacteriana espontània. Síndrome hepatorrenal

25. Hipertensió portal. Hemorragia per varices. Encefalopatia hepàtica

26. Fetge gras no alcohòlic i malalties hepàtiques metabòliques:, Wilson i Hemocromatosi

27. Hiperbilirubinemies, colèstasis hereditàries i adquirides: cirrosi biliar primària, colangitis esclerosant.

28. Tumors hepàtics benignes i malignes. Hepatocarcinoma, colangiocarcinoma

29. Bases de la cirurgia hepàtica

30. Malalties vasculars i quístiques del fetge. Abscés hepàtic. Fetge i embaràs.

31. Colelitiasis i colecistitis aguda

32. Patologia de la via biliar principal. Neoplàsia de la vesícula i vies biliars

33. Pancreatitis aguda i pancreatitis crònica

34. Càncer de pàncrees i altres tumors exocrins

35. Trasplantaments digestius

Seminaris especialitzats (10h)

1. Disfàgia i pirosi - Exploracions funcionals digestives

2. Diarrea / malaltia inflamatòria intestinal -malabsorció.

3. Hemorràgia digestiva

4. Casos clínics de patologia quirúrgica digestiva. Abdomen agut

5. Casos clínics de patologia quirúrgica digestiva cirurgia. Proctologia

6. Cirurgia oncològica digestiva

7. Hepatitis agudes i cròniques

8. Complicacions cirrosis

9. Icterícia obstructiva

10. Lesions ocupants espai hepàtiques.

B. Nefro-Urologia

Teoria (28h)

1. Uropatia obstructiva
2. Hematúria
3. Símptomes del tram urinari inferior
4. Hiperplàsia benigna de pròstata
5. Càncer de pròstata
6. Masses renals
7. Tumors d'uroteli
8. Traumatismes urològics
9. Litiasi urinària
10. Patologia escrotal benigna
11. Tumors de testicle
12. Patologia funcional vesical
13. Patologia del penis
14. Disfunció erèctil
15.Infertilitat masculina
16. Malaltia renal crònica I
17. Malaltia renal crònica II
18. Insuficiència renal aguda
19. Tractaments substitutius de la insuficiència renal
20. Glomerulonefritis I
21. Glomerulonefritis II
22. Nefropaties vasculars
23. Nefropaties intersticials I
24. Nefropaties intersticials II
25. Nefropaties secundàries a malalties sistèmiques
26. Nefropatia diabètica
27. Altres nefropaties secundàries
28. Malalties genètiques i hereditàries

Seminaris especialitzats (8h)
1. Pacient amb còlic nefrític
2. Pacient amb escrot agut
3. Pacient amb uropatia obstructiva
4. Pacient amb hematúria
5. Malalties glomerulars
6. Maneig de la malaltia renal crònica. casos clínics
7. Patologia vascular i vasculorenal. Casos clínics. Actitud pràctica.
8. Trasplantament renal. Maneig mèdic i immunoteràpia. Casos clínics.

C. Geriatria

Teoria 20h

1. Epidemiologia de l'envelliment. Teories de l'envelliment
2. Canvis fisiològics en l'envelliment
3. Aspectes quirúrgics del pacient ancià I
4. Aspectes quirúrgics del pacient ancià II
5. Presentació de les malalties en l'ancià
6. Fragilitat, comorbiditat i discapacitat. Importància de la prevenció en geriatria
7. Avaluació Geriàtrica Integral
8. Síndromes Geriàtrics I
9. Síndromes Geriàtrics II
10. Fàrmacs en geriatria
11. Demències
12. Osteoporosi senil

13. Importància de la prevenció en geriatria
14. Malalties vasculars. Aterosclerosi clínica
15. Infeccions en l'ancià
16. Altres processos mèdics prevalents engeriatria I
17. Altres processos mèdics prevalents en geriatria II
18. Aspectes èticsde l'atenció mèdica en ancians. Previsió tractament quirúrgic en l'ancià.
19. Dèficits sensorials en l'ancià
20. Organització de l'atenció geriàtrica

Seminaris especialitzats 6h

1. Avaluació geriàtrica integral
2. Cribatge de càncer en la gent gran
3. Recerca clínica en geriatria

D. Pràctiques clíniques assistencials (40 hores: 20 hores del Dept. Medicina; 20 hores del Dept. Cirurgia)

Pràctiques clíniques assistencials en l'àmbit mèdic i quirúrgic en les sales d'hospitalització, consultes externes, quiròfan, urgències i gabinets.

Metodologia

Aquesta guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UUDDHH), que ho explicitaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través del professors responsables de l'assignatura a les UUDDHH.

Segons criteri del professorat responsable i els recursos disponibles a cada unitat docent, part dels contiguts corresponents a les lliçons teòriques, seminaris i pràctiques clíniques, podran ser impartits i avaluats a les aules de simulació/realitat virtual, amb la metodologia corresponent

Pel present curs, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UUDDHH són:

Departaments responsables: Medicina i Cirurgia

Responsables de Facultat: Manel Armengol, Victor Vargas,

Responsables UDH

Unitat Docent Sant Pau

	Responsable assignatura/part a la UDH - Cirurgia	Responsable assignatura/part a la UDH - Medicina
Medicina i cirurgia III	E Targarona etargarona@santpau.cat	C. Guarner Aguilar cguarner@santpau.cat
• Malalties de l'aparell digestiu	E Targarona etargarona@sant pau.cat	C.Guarner Aguilar cguarner@santpau.cat

• Malalties de Nefro-urologia	Joan Palou jpalou@fundacio-puigvert.es	
• Geriatria	E Targarona etargarona@santpau.cat	Olga Torres olga.torres@uab,cat

Unitat Docent Vall d'Hebron

	Responsable assignatura/part a la UDH - Cirurgia	Responsable assignatura/part a la UDH - Medicina
Medicina i cirurgia III	Manel Armengol manuel.armengol@uab.cat	Victor Vargas vvargas@vhebron.net
• Malalties de l'aparell digestiu	Eloi Espin Basany eespin@vhebron.net	Víctor Vargas vvargas@vhebron.net
• Malalties de Nefro-urologia	Joan Morote Robles jmorote@vhebron.net	Francesc Moreso fjmoreso@vhebron.net
• Geriatria	Nayana Joshi njoshi@vhevron.net	Antonio Sanjose asanjose@vhebron.net

Unitat DocentGermans Trias i Pujol

	Responsable assignatura/part a la UDH - Cirurgia	Responsable assignatura/part a la UDH - Medicina
Medicina i cirurgia III		Jordi Bonal Bastons
• Malalties de l'aparell digestiu	David Pares dapares@gmail.com	Eugeni Domenech Morral eugenidomenech@gmail.com
• Malalties de Nefro-urologia	Joan Areal Calama Montserrat Arzoz Fàbregas	Maria Isabel Troya mitroya.germanstrias@gencat.cat
• Geriatria		Ramon Miralles ramon.miralles@uab.cat

Unitat Docent Parc Taulí

	Responsable assignatura/part a la UDH - Cirurgia	Responsable assignatura/part a la UDH - Medicina
Medicina i cirurgia III	Xavier Serra Aracil jserraa@tauli.cat	Xavier Calvet Calvo xcalvet@tauli.cat
• Malalties de l'aparell digestiu	Xavier Serra Aracil jserraA@tauli.cat	Xavier Calvet Calvo xcalvet@tauli.cat
• Malalties de Nefro-urologia	Joan Prats jprats@tauli.cat	Jaume Almirall jalmirall@tauli.cat
• Geriatria	---	Ricard Comet Monte rcomet@tauli.cat

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES CLÍNIQUES ASSISTENCIALS (PCAh)	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
SEMINARIS ESPECIALITZATS (SEM)	24	0,96	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
TEORIA (TE)	83	3,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS/	161,7	6,47	

Avaluació

El sistema d'avaluació es basarà en una part teòrica (70% de la nota final) i una part pràctica (30% de la nota final).

Per la part pràctica (30%)

L'avaluació de la part pràctica s'especificarà en el programa de cada UUDDHH d'acord amb seves particularitats i es basarà en:

L'avaluació dels seminaris de casos clínics: 20% de la nota final.

L'avaluació de les pràctiques: 10% de la nota final. L'assistència a les pràctiques és obligatòria.

Per la part teòrica (70%)

Es programaran 2 exàmens parcials de teoria que tindran caire eliminatori quan la nota obtinguda a cada un sigui superior a 5. La ponderació de cadascun dels parcials en la nota final serà proporcional a la matèria continguda i no podrà superar el 50% en la nota final.

L'estudiant que no hagi aprovat els parcials i/o no hagi superat les pràctiques, es podrà presentar a la prova final de recuperació.

Qualificació final

La qualificació final és el promig ponderat dels coneixements teòrics (70%) i de l'avaluació clínica (30%). No es podrà fer el promig entre l'avaluació teòrica i l'avaluació pràctica, si no s'obté una puntuació mínima de 5/10 en ambdues parts.

Els estudiants que no realitzin les proves d'avaluació tan teòriques com pràctiques seran considerats com a "no avaluables" exhaurint els drets de matrícula de l'assignatura

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació pràctica: Registres oberts i descriptius i/o registres tancats; Registres narratius. Seminaris y/o problemes y/o casos clínics: Avaluació escrita mitjançant proves objectives.	30%	6,3	0,25	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Teoria. Avaluació escrita mitjançant proves objectives: items de selecció; proves d'assaig (preguntes amplies/preguntes restringides). Avaluació oral	70%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

La bibliografia per cada aparell i sistema es pot consultar als programes específics penjats a la web de cada Unitat Docent i/o al Campus Virtual de l'assignatura.

Programari

-